കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡം സർഗം 2

ഇത്ഥം സ്വാത്മപരിഷ്വംഗനിർധൂതാശേഷകല്മഷം .
രാമഃ സുഗ്രീവമാലോക്യ സസ്മിതം വാക്യമബ്രവീത് .. 1..

മായാം മോഹകരീം തസ്മിൻ വിതന്വൻ കാര്യസിദ്ധയേ .
സഖേ ത്വദുക്തം യത്തന്മാം സത്യമേവ ന സംശയഃ .. 2..

കിന്തു ലോകാ വദിഷ്യന്തി മാമേവം രഘുനന്ദനഃ .
കൃതവാൻ കിം കപീന്ദ്രായ സഖ്യം കൃത്വാഗ്നിസാക്ഷികം .. 3..

ഇതി ലോകാപവാദോ മേ ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ .
തസ്മാദാഹ്വയ ഭദ്രം തേ ഗത്വാ യുദ്ധായ വാലിനം .. 4..

ബാണേനൈകേന തം ഹത്വാ രാജ്യേ ത്വാമഭിഷേചയേ .
തഥേതി ഗത്വാ സുഗ്രീവഃ കിഷ്കിന്ധോപവനം ദ്രുതം .. 5..

കൃത്വാ ശബ്ദം മഹാനാദം തമാഹ്വയത വാലിനം .
തച്ഛ്രുത്വാ ഭ്രാതൃനിനദം രോഷതാമ്രവിലോചനഃ .. 6..

നിർജഗാമ ഗൃഹാച്ഛീഘ്രം സുഗ്രീവോ യത്ര വാനരഃ .
തമാപതന്തം സുഗ്രീവഃ ശീഘ്രം വക്ഷസ്യതാഡയത് .. 7..

സുഗ്രീവമപി മുഷ്ടിഭ്യാം ജഘാന ക്രോധമൂർഛിതഃ .
വാലീ തമപി സുഗ്രീവ ഏവം ക്രുദ്ധൗ പരസ്പരം .. 8..

അയുദ്ധ്യേതാമേകരൂപൗ ദൃഷ്ട്വാ രാമോഽതിവിസ്മിതഃ .
ന മുമോച തദാ ബാണം സുഗ്രീവവധശങ്കയാ .. 9..

തതോ ദുദ്രാവ സുഗ്രീവോ വമൻ രക്തം ഭയാകുലഃ .
വാലീ സ്വഭവനം യാതഃ സുഗ്രീവോ രാമമബ്രവീത് .. 10..

കിം മാം ഘാതയസേ രാമ ശത്രുണാ ഭ്രാതൃരൂപിണാ .
യദി മദ്ധനനേ വാഞ്ഛാ ത്വമേവ ജഹി മാം വിഭോ .. 11..

ഏവം മേ പ്രത്യയം കൃത്വാ സത്യവാദിൻ രഘൂത്തമ .
ഉപേക്ഷസേ കിമർഥം മാം ശരണാഗതവത്സല .. 12..

ശ്രുത്വാ സുഗ്രീവവചനം രാമഃ സാശ്രുവിലോചനഃ .
ആലിംഗ്യ മാ സ്മ ഭൈഷീസ്ത്വം ദൃഷ്ട്വാ വാമേകരൂപിണൗ .. 13..

മിത്രഘാതിത്വമാശങ്ക്യ മുക്തവാൻ സായകം ന ഹി .
ഇദാനീമേവ തേ ചിഹ്നം കരിഷ്യേ ഭ്രമശാന്തയേ .. 14..

ഗത്വാഹ്വയ പുനഃ ശത്രും ഹതം ദ്രക്ഷ്യസി വാലിനം .
രാമോഽഹം ത്വാം ശപേ ഭ്രാതർഹനിഷ്യാമി രിപും ക്ഷണാത് .. 15..

ഇത്യാശ്വാസ്യ സ സുഗ്രീവം രാമോ ലക്ഷ്മണമബ്രവീത് .
സുഗ്രീവസ്യ ഗലേ പുഷ്പമാലാമാമുച്യ പുഷ്പിതാം .. 16..

പ്രേഷയസ്വ മഹാഭാഗ സുഗ്രീവം വാലിനം പ്രതി .
ലക്ഷ്മണസ്തു തദാ ബദ്ധ്വാ ഗച്ഛ ഗച്ഛേതി സാദരം .. 17..

പ്രേഷയാമാസ സുഗ്രീവം സോഽപി ഗത്വാ തഥാകരോത് .
പുനരപ്യദ്ഭുതം ശബ്ദം കൃത്വാ വാലിനമാഹ്വയത് .. 18..

തച്ഛ്രുത്വാ വിസ്മിതോ വാലീ ക്രോധേന മഹതാവൃതഃ .
ബദ്ധ്വാ പരികരം സമ്യഗ്ഗമനായോപചക്രമേ .. 19..

ഗച്ഛന്തം വാലിനം താരാ ഗൃഹീത്വാ നിഷിഷേധ തം .
ന ഗന്തവ്യം ത്വയേദാനീം ശങ്കാ മേഽതീവ ജായതേ .. 20.

ഇദാനീമേവ തേ ഭഗ്നഃ പുനരായാതി സത്വരഃ .
സഹായോ ബലവാംസ്തസ്യ കശ്ചിന്നൂനം സമാഗതഃ .. 21..

വാലീ താമാഹ ഹേ സുഭ്രു ശങ്കാ തേ വ്യേതു തദ്ഗതാ .
പ്രിയേ കരം പരിത്യജ്യ ഗച്ഛ ഗച്ഛാമി തം രിപും .. 22..

ഹത്വാ ശീഘ്രം സമായാസ്യേ സഹായസ്തസ്യ കോ ഭവേത് .
സഹായോ യദി സുഗ്രീവസ്തതോ ഹത്വോഭയം ക്ഷണാത് .. 23..

ആയാസ്യേ മാ ശുചഃ ശൂരഃ കഥം തിഷ്ഠേദ് ഗൃഹേ രിപും .
ജ്ഞാത്വാപ്യാഹ്വയമാനം ഹി ഹത്വായാസ്യാമി സുന്ദരി .. 24..

താരോവാച

മത്തോഽന്യച്ഛൃണു രാജേന്ദ്ര ശ്രുത്വാ കുരു യഥോചിതം .
ആഹ മാമംഗദഃ പുത്രോ മൃഗയായാം ശ്രുതം വചഃ .. 25..

അയോധ്യാധിപതിഃ ശ്രീമാൻ രാമോ ദാശരഥിഃ കില .
ലക്ഷ്മണേന സഹ ഭ്രാത്രാ സീതയാ ഭാര്യയാ സഹ .. 26..

ആഗതോ ദണ്ഡകാരണ്യം തത്ര സീതാ ഹൃതാ കില .
രാവണേന സഹ ഭ്രാത്രാ മാർഗമാണോऽഥ ജാനകീം .. 27..

ആഗതോ ഋഷ്യമൂകാദ്രിം സുഗ്രീവേണ സമാഗതഃ .
ചകാര തേന സുഗ്രീവഃ സഖ്യം ചാനലസാക്ഷികം .. 28..

പ്രതിജ്ഞാം കൃതവാൻ രാമഃ സുഗ്രീവായ സലക്ഷ്മണഃ .
വാലിനം സമരേ ഹത്വാ രാജാനം ത്വാം കരോമ്യഹം .. 29..

ഇതി നിശ്ചിത്യ തൗ യാതൗ നിശ്ചിതം ശൃണു മദ്വചഃ .
ഇദാനീമേവ തേ ഭഗ്നഃ കഥം പുനരുപാഗതഃ .. 30..

അതസ്ത്വം സർവഥാ വൈരം ത്യക്ത്വാ സുഗ്രീവമാനയ .
യൗവരാജ്യേऽഭിഷിഞ്ചാശു രാമം ത്വം ശരണം വ്രജ .. 31..

പാഹി മാമംഗദം രാജ്യം കുലം ച ഹരിപുംഗവ .
ഇത്യുക്ത്വാശ്രുമുഖീ താരാ പാദയോഃ പ്രണിപത്യ തം .. 32..

ഹസ്താഭ്യാം ചരണൗ ധൃത്വാ രുരോദ ഭയവിഹ്വലാ .
താമാലിംഗ്യ തദാ വാലീ സസ്നേഹമിദമബ്രവീത് .. 33..

സ്ത്രീസ്വഭാവാദ്ബിഭേഷി ത്വം പ്രിയേ നാസ്തി ഭയം മമ .
രാമോ യദി സമായാതോ ലക്ഷ്മണേന സമം പ്രഭുഃ .. 34..

തദാ രാമേണ മേ സ്നേഹോ ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ .
രാമോ നാരായണഃ സാക്ഷാദവതീർണോऽഖിലപ്രഭുഃ .. 35..

ഭൂഭാരഹരണാർഥായ ശ്രുതം പൂർവം മയാനഘേ .
സ്വപക്ഷഃ പരപക്ഷോ വാ നാസ്തി തസ്യ പരാത്മനഃ .. 36..

ആനേഷ്യാമി ഗൃഹം സാധ്വി നത്വാ തച്ചരണാംബുജം .
ഭജതോऽനുഭജത്യേഷ ഭക്തിഗമ്യഃ സുരേശ്വരഃ .. 37..

യദി സ്വയം സമായാതി സുഗ്രീവോ ഹന്മി തം ക്ഷണാത് .
യദുക്തം യൗവരാജ്യായ സുഗ്രീവസ്യാഭിഷേചനം .. 38..

കഥമാഹൂയമാനോऽഹം യുദ്ധായ രിപുണാ പ്രിയേ .
ശൂരോऽഹം സർവലോകാനാം സമ്മതഃ ശുഭലക്ഷണേ .. 39..

ഭീതഭീതമിദം വാക്യം കഥം വാലീ വദേത്പ്രിയേ .
തസ്മാച്ഛോകം പരിത്യജ്യ തിഷ്ഠ സുന്ദരി വേശ്മനി .. 40..

ഏവമാശ്വാസ്യ താരാം താം ശോചന്തീമശ്രുലോചനാം .
ഗതോ വാലീ സമുദ്യുക്തഃ സുഗ്രീവസ്യ വധായ സഃ .. 41..

ദൃഷ്ട്വാ വാലിനമായാന്തം സുഗ്രീവോ ഭീമവിക്രമഃ .
ഉത്പപാത ഗലേ ബദ്ധപുഷ്പമാലോ മതംഗവത് .. 42..

മുഷ്ടിഭ്യാം താഡയാമാസ വാലിനം സോഽപി തം തഥാ .
അഹന്വാലീ ച സുഗ്രീവം സുഗ്രീവോ വാലിനം തഥാ .. 43..

രാമം വിലോകയന്നേവ സുഗ്രീവോ യുയുധേ യുധി .
ഇത്യേവം യുദ്ധ്യമാനൗ തൗ ദൃഷ്ട്വാ രാമഃ പ്രതാപവാൻ .. 44..

ബാണമാദായ തൂണീരാദൈന്ദ്രേ ധനുഷി സന്ദധേ .
ആകൃഷ്യ കർണപര്യന്ത-മദൃശ്യോ വൃക്ഷ-ഖണ്ഡഗഃ .. 45..

നിരീക്ഷ്യ വാലിനം സമ്യഗ്ലക്ഷ്യം തദ്ധൃദയം ഹരിഃ .
ഉത്സസർജാശനിസമം മഹാവേഗം മഹാബലഃ .. 46..

ബിഭേദ സ ശരോ വക്ഷോ വാലിനഃ കമ്പയൻ മഹീം .
ഉത്പപാത മഹാശബ്ദം മുഞ്ചൻ സ നിപപാത ഹ .. 47..

തദാ മുഹൂർത്തം നിഃസൻ+ജ്ഞോ ഭൂത്വാ ചേതനമാപ സഃ .
തതോ വാലീ ദദർശാഗ്രേ രാമം രാജീവലോചനം .
ധനുരാലംബ്യ വാമേന ഹസ്തേനാന്യേന സായകം .. 48..

ബിഭ്രാണം ചീരവസനം ജടാമുകുടധാരിണം .
വിശാലവക്ഷസം ഭ്രാജദ്വനമാലാവിഭൂഷിതം .. 49..

പീനചാർവായതഭുജം നവദൂർവാദലച്ഛവിം .
സുഗ്രീവലക്ഷ്മണാഭ്യാം ച പാർശ്വയോഃ പരിസേവിതം .. 50..

വിലോക്യ ശനകൈഃ പ്രാഹ വാലീ രാമം വിഗർഹയൻ .
കിം മയാപകൃതം രാമ തവ യേന ഹതോഽസ്മ്യഹം .. 51..

രാജധർമമവിജ്ഞായ ഗർഹിതം കർമ തേ കൃതം .
വൃക്ഷഖണ്ഡേ തിരോഭൂത്വാ ത്യജതാ മയി സായകം .. 52..

യശഃ കിം ലപ്സ്യസേ രാമ ചോരവത്കൃതസംഗരഃ .
യദി ക്ഷത്രിയദായാദോ മനോർവംശസമുദ്ഭവഃ .. 53..

യുദ്ധം കൃത്വാ സമക്ഷം മേ പ്രാപ്യസേ തത്ഫലം തദാ .
സുഗ്രീവേണ കൃതം കിം തേ മയാ വാ ന കൃതം കിമു .. 54..

രാവണേന ഹൃതാ ഭാര്യാ തവ രാമ മഹാവനേ .
സുഗ്രീവം ശരണം യാതസ്തദർഥമിതി ശുശ്രുമ .. 55..

ബത രാമ ന ജാനീഷേ മദ്ബലം ലോകവിശ്രുതം .
രാവണം സകുലം ബദ്ധ്വാ സസീതം ലങ്കയാ സഹ .. 56..

ആനയാമി മുഹൂർത്താർദ്ധാദ്യദി ചേച്ഛാമി രാഘവ .
ധർമിഷ്ഠ ഇതി ലോകേഽസ്മിൻ കഥ്യസേ രഘുനന്ദന .. 57..

വാനരം വ്യാധവദ്ധത്വാ ധർമം കം ലപ്സ്യസേ വദ .
അഭക്ഷ്യം വാനരം മാംസം ഹത്വാ മാം കിം കരിഷ്യസി .. 58..

ഇത്യേവം ബഹു ഭാഷന്തം വാലിനം രാഘവോഽബ്രവീത് .
ധർമസ്യ ഗോപ്താ ലോകേഽസ്മിംശ്ചരാമി സശരാസനഃ .. 59..

അധർമകാരിണം ഹത്വാ സദ്ധർമം പാലയാമ്യഹം .
ദുഹിതാ ഭഗിനീ ഭ്രാതുർഭാര്യാ ചൈവ തഥാ സ്നുഷാ .. 60..

സമാ യോ രമതേ താസാമേകാമപി വിമൂഢധീഃ .
പാതകീ സ തു വിജ്ഞേയഃ സ വധ്യോ രാജഭിഃ സദാ .. 61..

ത്വം തു ഭ്രാതുഃ കനിഷ്ഠസ്യ ഭാര്യായാം രമസേ ബലാത് .
അതോ മയാ ധർമവിദാ ഹതോഽസി വനഗോചര .. 62..

ത്വം കപിത്വാന്ന ജാനീഷേ മഹാന്തോ വിചരന്തി യത് .
ലോകം പുനാനാഃ സഞ്ചാരൈരതസ്താന്നാതിഭാഷയേത് .. 63..

തച്ഛ്രുത്വാ ഭയസന്ത്രസ്തോ ജ്ഞാത്വാ രാമം രമാപതിം .
വാലീ പ്രണമ്യ രഭസാദ്രാമം വചനമബ്രവീത് .. 64..

രാമ രാമ മഹാഭാഗ ജാനേ ത്വാം പരമേശ്വരം .
അജാനതാ മയാ കിഞ്ചിദുക്തം തത്ക്ഷന്തുമർഹസി .. 65..

സാക്ഷാത്ത്വച്ഛരഘാതേന വിശേഷേണ തവാഗ്രതഃ .
ത്യജാമ്യസൂൻ മഹായോഗിദുർലഭം തവ ദർശനം .. 66..

യന്നാമ വിവശോ ഗൃഹ്ണൻ മ്രിയമാണഃ പരം പദം .
യാതി സാക്ഷാത്സ ഏവാദ്യ മുമൂർഷോർമേ പുരഃ സ്ഥിതഃ .. 67..

ദേവ ജാനാമി പുരുഷം ത്വാം ശ്രിയം ജാനകീം ശുഭാം .
രാവണസ്യ വധാർഥായ ജാതം ത്വാം ബ്രഹ്മണാർഥിതം .. 68..

അനുജാനീഹി മാം രാമ യാന്തം ത്വത്പദമുത്തമം .
മമ തുല്യബലേ ബാലേ അംഗദേ ത്വം ദയാം കുരു .. 69..

വിശല്യം കുരു മേ രാമ ഹൃദയം പാണിനാ സ്പൃശൻ .
തഥേതി ബാണമുദ്ധൃത്യ രാമഃഫ് പസ്പർശ പാണിനാ .
ത്യക്ത്വാ തദ്വാനരം ദേഹമമരേന്ദ്രോ്ഭവത്ക്ഷണാത് .. 70..

വാലീ രഘൂത്തമശരാഭിഹതോ വിമൃഷ്ടോ
  രാമേണ ശീതല-കരേണ സുഖാകരേണ .
സദ്യോ വിമുച്യ കപിദേഹ-മനന്യലഭ്യം
  പ്രാപ്തം പദം പരമ-ഹംസ-ഗണൈർ-ദുരാപം .. 71..

ഇതി ശ്രീമദധ്യാത്മരാമായണേ ഉമാമഹേശ്വരസംവാദേ
കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ
ദ്വിതീയഃ സർഗഃ .. 2..
ഓം
CHECKED BY GURU P.R.IYER
5.5.2024